

ZAKON

O POLJOPRIVREDI

I. OPJE ODREDBE

^lan 1.

Ovim Zakonom u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) ure|uju se: ciljevi i mjere poljoprivredne politike, korisnici prava, definira se poljoprivredno gazdinstvo, odre|uje pojam poljoprivrednika, institucionalna podr{ka, obavje{tavanje u poljoprivredi i vo|enje registara, upravni i inspeksijski nadzor, kaznene odredbe kao i druga pitanja od zna~aja za poljoprivredu.

^lan 2.

Ciljevi ovog Zakona su utvrditi:

- okvir za: institucionalne strukture, nadle`nosti, odgovornosti, linije obavje{tavanja, propise, mehanizme koordinacije, procese konsultacija, prava, obaveze i provo|enje mjera na svim nivoima vlasti u Federaciji koje su uklju~ene u razvoj sektora poljoprivrede;
- okvir i mehanizme za ja~anje konkurentnosti i kvalitete poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, te primjenu standarda koji su potrebni za ostvarivanje dinami~nijeg razvoja u sektoru poljoprivrede;
- okvir i mehanizme koji su potrebni za pripremu pridru`ivanja Evropskoj uniji (u daljnjem tekstu: EU) i ispunjavanje svih obaveza odre|enih me|unarodnim sporazumima u vezi sa sektorom poljoprivrede, prerade i ruralnog razvoja koje su u nadle`nosti Federacije.

^lan 3.

Zna~enje pojedinih izraza

U smislu ovog Zakona pojedini izrazi imaju sljede}e zna~enje:

- a) "**Poljoprivredna djelatnost**" podrazumijeva privrednu djelatnost koja obuhvata biljnu i sto~arsku proizvodnju i sa njima povezane uslu`ne djelatnosti u skladu sa standardnom klasifikacijom djelatnosti u Bosni i Hercegovini te o~uvanje zemlji{ta u dobrom poljoprivrednom i okoli{nom stanju.
- b) "**Poljoprivredni proizvod**" podrazumijeva proizvode biljne proizvodnje, sto~arstva i ribarstva te proizvode prvog stepena njihove prerade. Lista poljoprivrednih proizvoda data je u Aneksu I koji je sastavni dio ovog Zakona.
- c) "**Poljoprivredno gazdinstvo**" podrazumijeva proizvodnu jedinicu ili grupu jedinica koje ~ine proizvodnu cjelinu i sa tehni~kog i privrednog gledi{ta, koje se bave proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda; gazdinstvo se mo`e baviti i drugim dodatnim (nepoljoprivrednim) proizvodnim i uslu`nim djelatnostima. Poljoprivredno gazdinstvo mo`e djelovati kao privredno dru{tvo, obrt ili zadruga, ako je registrirano za obavljanje poljoprivredne djelatnosti, te kao porodi~no poljoprivredno gazdinstvo.
- d) "**Porodi~no poljoprivredno gazdinstvo**" je samostalna privredna i socijalna jedinica zasnovana na vlasni{tvu i/ili upotrebi proizvodnih resursa i upravljanju porodice u obavljanju poljoprivredne djelatnosti.
- e) "**Poljoprivrednik**" je fizi~ko lice koje na poljoprivrednom gazdinstvu proizvodi biljne i sto~arske proizvode te obavlja i druge poslove vezane uz tu proizvodnju, bez obzira na stepen specijalizacije poljoprivrednog gazdinstva na kojem radi i koji posjeduje znanje i vje{tinu o poljoprivredi.
- f) "**Nosilac poljoprivrednog gazdinstva**" podrazumijeva fizi~ko ili pravno lice, ili grupu fizi~kih i pravnih lica u skladu sa statusom koji ima grupa i njeni ~lanovi prema zakonima u Bosni i Hercegovini, a ~ije se gazdinstvo nalazi na teritoriji Bosne i Hercegovine, te obavlja poljoprivrednu djelatnost i registrirano je u Registru poljoprivrednih gazdinstava kao nosilac gazdinstva.

g) **"Ruralni razvoj"** podrazumijeva skup politika, mjera i aktivnosti koje za cilj imaju sveobuhvatan ekonomski, socijalni i kulturni napredak stanovništva ruralnih područja i koje se planiraju i provode uz uva`avanje principa održivog razvoja, očuvanja i unapređenja kvaliteta okoliša.

h) **"Organski proizvod"** podrazumijeva poljoprivredni proizvod koji je proizveden prema principima organske poljoprivredne proizvodnje, koji uključuju specifične metode organske proizvodnje na poljoprivrednom gazdinstvu, kao i djelatnosti uključene u daljnju preradu, pakiranje i označavanje proizvoda u skladu sa ciljevima, principima i pravilima određenim zakonom.

i) **"Tržišni red"** je zajedničko ime za uredbe, odluke i mjere kojima se utiče na ponudu i potražnju za pojedinim grupama poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda pomoću različitih zaštitnih instrumenata usmjerenih u cilju uređenja nivoa cijena poljoprivrednih proizvoda, te stabilnosti dohotka poljoprivrednih proizvođača.

II. CILJEVI I MJERE POLJOPRIVREDNE POLITIKE

Član 4.

Ciljevi poljoprivredne politike

Ciljevi poljoprivredne politike u Federaciji su:

1. povećanje samodovoljnosti domaćim poljoprivrednim proizvodima i stvaranje uvjeta u kojima će se potrošači osigurati odgovarajuća i stabilna ponuda poljoprivrednih proizvoda u skladu sa njihovim zahtjevima, posebno u pogledu cijene i kvaliteta, te zdravstvene ispravnosti hrane,
2. povećanje i unapređenje poljoprivredne proizvodnje i izvoza s ciljem jačanja konkurentnosti na domaćem i inozemnom tržištu,
3. osiguranje stabilnog poljoprivrednog dohotka i omogućavanje adekvatnog životnog standarda poljoprivrednim proizvođačima,
4. tehnčko-tehnološko unapređenje sektora poljoprivrede,
5. osiguranje harmonizacije i integracije sektora poljoprivrede u EU i globalno tržište,
6. racionalno korištenje i očuvanje prirodnih resursa, zaštita okoline i unapređenje integralne i organske poljoprivrede,
7. razvoj i očuvanje ruralnih područja i očuvanje tradicionalnih ruralnih vrijednosti,
8. iznalaženje povoljnijih uvjeta za rješavanje radno-pravnog statusa poljoprivrednih proizvođača.

Član 5.

Srednjoročna strategija razvoja poljoprivrednog sektora

Poljoprivredna politika provodi se prema Srednjoročnoj strategiji razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji (u daljnjem tekstu: poljoprivredna strategija) koja sadrži kratkoročne i srednjoročne ciljeve, mjere, vremenski slijed, nosioce i rokove ostvarenja tih ciljeva u sektoru poljoprivrede i donosi se za period od pet godina.

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo poljoprivrede) u saradnji sa kantonalnim ministarstvima nadležnim za poslove poljoprivrede utvrđuje i priprema osnovne elemente za izradu poljoprivredne strategije.

Federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: federalni ministar poljoprivrede) imenuje ekspertnu komisiju za izradu poljoprivredne strategije nakon čega se poljoprivredna strategija stavlja u javnu stručnu raspravu i dostavlja na razmatranje i utvrđivanje prijedloga Vladi Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije).

Poljoprivrednu strategiju usvaja Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlament Federacije) za period od najviše pet godina.

Federalni ministarstvo poljoprivrede donosi godišnji operativni program implementacije poljoprivredne strategije najkasnije do 31.03. tekuće godine.

Član 6.

Mjere poljoprivredne politike

Mjere poljoprivredne politike su one kojima se ostvaruju ciljevi poljoprivredne politike iz člana 4. ovog Zakona, a koje se donose na državnom, federalnom, kantonalnom i općinskom nivou.

Mjere podrške za poljoprivredu i ruralni razvoj postepeno će se prilagođavati na svim nivoima vlasti u cilju usklađivanja sa vrstama mjera u EU.

S obzirom na područje djelovanja mjere poljoprivredne politike dijele se na mjere:

1. tržišno-cjenovne politike,
2. strukturne politike,
3. zemljišne politike,
4. novih područja u poljoprivredi.

Mjere poljoprivredne politike moraju biti međusobno usklađene i moraju se provoditi prema principima neutralnosti i ravnopravnosti.

Mjere poljoprivredne politike iz nadležnosti Federacije finansiraju se iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Budžet Federacije) i drugih izvora, a mjere poljoprivredne politike iz nadležnosti kantona finansiraju se iz budžeta kantona.

1. Mjere tržišno-cjenovne politike

Član 7.

Tržišnom politikom utiče se na stabilnost domaćeg tržišta poljoprivrednih proizvoda uz istovremeno jačanje konkurentnosti poljoprivrede u Federaciji, kao i na provođenje obaveza u skladu sa međunarodnim trgovinskim sporazumima.

Tržišnu politiku sačinjavaju sljedeće grupe mjera:

- propisane cijene,
- intervencije na domaćem tržištu,
- mjere poticanja prodaje i potrošnje,
- trgovinske mjere.

Član 8.

Tržišni red

Za pojedine grupe poljoprivrednih proizvoda Vlada Federacije može na prijedlog federalnog ministra poljoprivrede, uz saglasnost federalnog ministra trgovine a u skladu sa poljoprivrednom strategijom, propisati tržišne redove kojima se uređuje tržište tih grupa proizvoda primjenom propisanih mjera tržišno-cjenovne politike.

Tržišnim redovima podupire se proizvodnja i prodaja različitih poljoprivrednih proizvoda, određuje obim i vrsta zaliha u cilju stvaranja uvjeta za transparentnost tržišta i smanjenje prevlasti trgovaca u odnosu na proizvođače i potrošače.

Član 9.

Propisane cijene

Propisane cijene u skladu sa ovim Zakonom su: ciljne, garantovane, minimalne - otkupne i uvozna prag-cijena.

Ciljne cijene omogućavaju zadovoljavajući nivo dohotka za pojedine poljoprivredno-prehrambene proizvode.

Garantovane cijene omogućavaju, uz primjereni obim proizvodnje, minimalan nivo dohotka za pojedine poljoprivredne proizvode. Po garantovanim cijenama Federacija putem Federalne direkcije robnih rezervi i u skladu sa tržišnim redovima iz člana 8. ovog Zakona otkupljuje pojedine poljoprivredne proizvode.

Minimalne - otkupne cijene su cijene po kojima je prerađivač, koji ostvaruje podršku u sklopu državnog reda iz člana 8. ovog Zakona, obavezan otkupiti poljoprivredne proizvode od poljoprivrednog gazdinstva i poljoprivrednih proizvođača.

Uvozna prag-cijena je najniži nivo cijena na granici određenih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda uvoznog porijekla kojima se osigurava da stabilnost domaćeg tržišta ne bude ugrožena uvozom tih proizvoda po cijenama nižim od prag-cijene.

Član 10.

Propisane cijene iz člana 9. ovog Zakona određuju se u skladu sa poljoprivrednom strategijom.

Garantovane i minimalne - otkupne cijene propisuje Vlada Federacije na osnovu usaglašenog prijedloga federalnog ministra poljoprivrede i federalnog ministra trgovine, najkasnije do 31.03. tekuće godine.

Vlada Federacije na prijedlog federalnog ministra poljoprivrede priprema prijedlog kojim se utvrđuje uvođenje uvoznih prag-cijena.

Prijedlog iz stava 3. ovog člana dostavlja se nadležnom ministarstvu za poslove poljoprivrede Bosne i Hercegovine.

Član 11.

Intervencije na domaćem tržištu

Mjere intervencije na domaćem tržištu provode se izuzetno i u cilju sprežavanja većih poremećaja u ponudi i potražnji na domaćem tržištu, te stabilizovanja cijena poljoprivrednih proizvoda.

Vlada Federacije na prijedlog federalnog ministra poljoprivrede i uz mišljenje Federalnog ministarstva trgovine može, u skladu sa tržišnim redovima iz člana 8. ovog Zakona, uvesti sljedeće mjere stabilizovanja tržišta poljoprivrednih proizvoda:

1. interventnu kupovinu i prodaju,
2. povlačenje poljoprivrednih proizvoda sa domaćeg tržišta,
3. podršku skladištenju poljoprivrednih proizvoda.

Provođenje mjera iz stava 2. ovog člana vrši se putem Federalne direkcije robnih rezervi.

Član 12.

Interventna kupovina i prodaja

Interventna kupovina i prodaja iz člana 11. stav 2. tačka 1. ovog Zakona podrazumijeva kupovinu i prodaju po garantovanim cijenama i provodi se na način da se od poljoprivrednih proizvođača otkupe svi ponuđeni proizvodi za koje je utvrđena garantovana cijena.

Intervencijski mehanizam iz stava 1. ovog člana može djelovati i u suprotnom smjeru na način da se i one cijene podignu na nivo ciljane cijene i otkupljeni proizvodi vrata na tržište i stvorive ponuda koja će dovesti do toga da se cijene vrata u okvire željenog cjenovnog područja između ciljane i zagarantovane cijene.

Član 13.

Povlačenje poljoprivrednih proizvoda

Povlačenje poljoprivrednih proizvoda sa domaćeg tržišta iz člana 11. stav 2. tačka 2. ovog Zakona je mjera koja podrazumijeva provođenje aktivnosti koje će omogućiti da se otkupljeni proizvodi kasnije ne pojavljuju na domaćem ili inozemnom tržištu u jednakom obliku već kao prerađeni, dorade ili pretvoreni u neprehrambene proizvode.

Mjera iz stava 1. ovog člana može se provesti i na način da se otkupljeni proizvodi unište u cilju uravnoteženja cijena.

Član 14.

Podrška skladištenju poljoprivrednih proizvoda

Podrška skladištenju poljoprivrednih proizvoda iz člana 11. stav 2. tačka 3. ovog Zakona je mjera kojoj je cilj održavanje ravnoteže u ponudi i potražnji određenih poljoprivrednih proizvoda na domaćem tržištu, odnosno održavanje cijena poljoprivrednih proizvoda na način da se subvencionira dio troškova skladištenja.

Član 15.

Mjere poticanja prodaje i potrošnje

Mjere poticanja prodaje i potrošnje poljoprivrednih proizvoda donose se radi jačanja konkurentnosti poljoprivrede u Federaciji i poticanja domaćeg potrošnje poljoprivrednih proizvoda.

Vlada Federacije na prijedlog federalnog ministra poljoprivrede može zbog poticanja prodaje i potrošnje poljoprivrednih proizvoda uvesti sljedeće mjere:

1. nagrađivanje prodaje i poboljšanje kvaliteta,
2. podrška pripremi proizvoda za tržište,
3. podrška potrošnji.

Član 16.

Trgovinske mjere

Trgovinske mjere provode se zbog uravnoteženja tržišta poljoprivrednih proizvoda.

Trgovinske mjere, u smislu ovog Zakona, jesu carine i carinske kvote koje se utvrđuju u skladu sa obavezama preuzetim u skladu sa međunarodnim sporazumima koje je zaključila Bosna i Hercegovina.

Vlada Federacije na prijedlog federalnog ministra poljoprivrede priprema prijedlog kojim se utvrđuju načini i kriteriji raspodjele carinskih kvota za poljoprivredno-prehrambene proizvode za sljedeću godinu.

Prijedlog iz stava 3. ovog člana dostavlja se nadležnom ministarstvu za poslove poljoprivrede Bosne i Hercegovine.

Vlada Federacije predlaže Vijeću ministra Bosne i Hercegovine za hitne mjere prilikom uvoza i izvoza poljoprivrednih proizvoda u skladu sa međunarodno prihvaćenim obavezama Bosne i Hercegovine.

2. Mjere strukturne politike

^lan 17.

Mjere strukturne politike ~ini skup mjera kojima se poti~e efikasnost poljoprivredne proizvodnje radi osiguranja stabilnog dohotka i zadovoljavaju}eg `ivotnog standarda poljoprivrednika na seoskom podru~ju te ravnomjieran razvoj poljoprivrednih regija i seoskih podru~ja.

Mjere strukturne politike su podr{ka:

1. podru~jima sa te`im uvjetima privre|ivanja u poljoprivredi,
2. razvoju poljoprivrede koja ne zaga|uje prirodni okoli{ i osigurava o~uvanje biolo{ke raznovrsnosti,
3. investicijama u poljoprivredna gazdinstva,
4. stru~nom osposobljavanju za rad u poljoprivredi,
5. osna`ivanju spolne i dobne strukture poljoprivrednika,
6. razvoju poljoprivrede u Federaciji i odre|enim poljoprivrednim granama u pojedinim agroekolo{kim regijama,
7. dopunskim aktivnostima na poljoprivrednim gazdinstvima,
8. organiziranju poljoprivrednika (osnivanje zadruga i udru`enja te podr{ka razvojnim projektima zadruga i drugo),
9. dohotku nekomercijalnim poljoprivrednim gazdinstvima, odnosno poljoprivrednicima,
10. drugim mjerama za unapređenje poljoprivredne proizvodnje i za{titu usjeva.

^lan 18.

Podr{ka podru~jima sa te`im uvjetima privre|ivanja

Podr{ka podru~jima sa te`im uvjetima privre|ivanja u poljoprivredi podrazumijeva pravo na nov~anu nadoknadu kako bi se u tim podru~jima odr`ala poljoprivredna proizvodnja i odnosi se na:

1. brdsko-planinska podru~ja (odre|ena nadmorska visina),
2. podru~ja nepovoljnih hidrolo{kih i pedolo{kih obilje`ja.

Podr{kama iz stava 1. ovog ~lana osigurat }e se odgovaraju}i nivo dohotka i `ivotnog standarda poljoprivrednika sa tih podru~ja te pobolj{ati njihov ekonomski polo`aj i smanjiti depopulacija.

Podru~ja iz stava 1. ovog ~lana utvrdit }e se posebnim zakonom.

^lan 19.

Podr{ke za razvoj poljoprivrede koja ne zaga|uje prirodni okoli{

Podr{ke za razvoj poljoprivrede koja ne zaga|uje prirodni okoli{ i osigurava o~uvanje biolo{ke raznovrsnosti namijenjene su:

1. poticanju uvo|enja takve tehnologije u poljoprivrednu proizvodnju koja omogu}ava za{titu i o~uvanje prirodnih resursa kao {to su poljoprivredno zemlji{te i voda, te za{tita i o~uvanje okoli{a uop}e,

2. o~uvanju za okoli{ ugro`enih podru~ja i preduzimanju mjera za spre~avanje nastanka neplanskih, neobra|enih i neodr`avanih poljoprivrednih povr{ina poljoprivrednih gazdinstva,
3. o~uvanju poljoprivredne biolo{ke raznovrsnosti ekolo{kih sistema.

^lan 20.

Podr{ke investicijama u poljoprivredna gazdinstva

Podr{ke investicijama u poljoprivredna gazdinstva uvode se zbog pove}anja tehni~ko-tehnolo{kog nivoa i konkurentnosti proizvodnje, sni`avanja proizvodnih tro{kova i pobolj{anja kvaliteta poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i namijenjene su za:

1. izgradnju sistema za navodnjavanje,
2. podizanje vi{egodi{njih zasada u vo}arstvu i vinogradarstvu,
3. ure|enje zemlji{ta i okrupnjavanje posjeda,
4. izgradnju i opremanje u sto~arskoj proizvodnji,
5. nabavku mehanizacije i opreme u poljoprivredi,
6. izgradnju novih te rekonstrukciju i opremanje postoje}ih ribnjaka,
7. ulaganja u proizvodnju, pripremu, ~uvanje i plasman poljoprivrednih proizvoda (oprema, gra|evinski objekti i drugo),
8. unapre|enje organske i integralne proizvodnje,
9. druge namjene odre|ene zakonom.

^lan 21.

Podr{ke stru~nom osposobljavanju za rad u poljoprivredi

Podr{ke stru~nom osposobljavanju za rad u poljoprivredi namijenjene su za omogu}avanje sticanja dodatnih znanja i vje{tina koja su nu`na radi ekonomski uspje{nijeg i kvalitetnijeg upravljanja poljoprivrednim gazdinstvima kroz organiziranje posebnih oblika obrazovanja i obuke poljoprivrednika i proizvodnog preusmjeravanja.

Posebne oblike obrazovanja i obuke poljoprivrednika mogu organizirati institucije koje ovlasti Federalno ministarstvo poljoprivrede.

Na~in organiziranja posebnih oblika obrazovanja i obuke poljoprivrednika, kao i kriterije koje trebaju ispunjavati institucije za obavljanje te djelatnosti propisuje federalni ministar poljoprivrede.

^lan 22.

Podr{ke osna`ivanju spolne i dobne zastupljenosti poljoprivrednika

Podr{ke osna`ivanju spolne i dobne zastupljenosti poljoprivrednika provode se zbog pobolj{anja spolne, dobne i obrazovne strukture poljoprivrednika na porodi~nim poljoprivrednim gazdinstvima, unapre|enja njihove privredne mogu}nosti i afirmacije `ena i mladih kao poljoprivrednih proizvo|a~a, nosilaca porodi~nog poljoprivrednog gazdinstva i u~esnika u ostvarivanju strate{kih razvojnih ciljeva u poljoprivredi.

Podr{ka iz stava 1. ovog ~lana provodi se kroz davanje posebnih olak{ica i stimulacija za investicije u ruralnim podru~jima, {to }e se definirati posebnim programom Vlade Federacije za svaku bud`etsku godinu na prijedlog Federalnog ministarstva poljoprivrede.

^lan 23.

Podr{ke razvoju poljoprivrede i odrelenih poljoprivrednih grana u pojedinim agroekolo{kim regijama

Podr{ke razvoju poljoprivrede i odrelenih poljoprivrednih grana u pojedinim agroekolo{kim regijama usmjerene su u cilju poticanja odrelene poljoprivredne proizvodnje u regijama u kojima postoje povoljni agroekolo{ki uvjeti i odgovaraju}a proizvodna konkurentnost.

Bli{i kriteriji sa listom poljoprivrednih proizvoda koji imaju proizvodnu konkurentnost u pojedinim regijama odreduju se u godi{njem operativnom programu implementacije poljoprivredne strategije iz ~lana 5. stav 5. ovog Zakona najkasnije do 31.03. teku}e godine.

^lan 24.

Podr{ka dopunskim aktivnostima na poljoprivrednim gazdinstvima

Podr{ka dopunskim aktivnostima na poljoprivrednim gazdinstvima usmjerena je na poticanje tradicionalnih proizvodnji sa sela, razvijanje seoskog turizma i eko-seoskog turizma, preradu primarnih poljoprivrednih proizvoda u proizvode ve}e dodate vrijednosti, kao i za direktnu prodaju poljoprivrednih proizvoda i druge aktivnosti kojima se mo`e ostvariti ve}i i dodatni dohodak na poljoprivrednom gazdinstvu.

^lan 25.

Mjere strukturne politike provode se prema Zakonu o nov~anoj podr{ci u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji ("Slu`bene novine Federacije BiH", broj 28/04), te drugim programima Vlade Federacije.

^lan 26.

Kantoni i jedinice lokalne samouprave mogu propisati dodatne mjere strukturne politike za odreleno podru~je, a u skladu sa provedbenim dijelom poljoprivredne strategije i kantonalnim strategijama za razvoj poljoprivrede.

Nov~ane podr{ke iz stava 1. ovog ~lana osiguravaju se u bud`etu kantona i bud`etu jedinica lokalne samouprave.

3. Mjere zemlji{ne politike

^lan 27.

Mjere zemlji{ne politike ~ini skup mjera kojima se uti~e na pravilno i racionalno gospodarenje poljoprivrednim zemlji{tem kao dobrom od interesa za Federaciju u skladu sa va`e}im propisima i uz sistemsku za{titu okoli{a.

Mjere zemlji{ne politike su:

1. dodjela prava kori{tenja (koncesija i zakup) i prodaja poljoprivrednog zemlji{ta u vlasni{tvu dr`ave poljoprivrednim gazdinstvima radi obavljanja poljoprivredne djelatnosti,
2. unapre}enje gospodarenja poljoprivrednim zemlji{tem {to podrazumijeva grupisanje zemlji{ta poljoprivrednih gazdinstava u ve}e i pravilnije ~estice i izgradnju prate}e infrastrukture (saobra}ajnice, hidrotehni~ki, hidromelioracijski i agromelioracijski zahvati oko ureljenja zemlji{ta),
3. za{tita poljoprivrednog zemlji{ta od neracionalnog kori{tenja, infekcije, kontaminacije, degradacije i destrukcije,
4. za{tita zemlji{ta od erozije,
5. utvr}ivanje namjene i pogodnosti kori{tenja poljoprivrednih zemlji{ta (jako strme oranice pretvoriti u pa{njake ili po{umiti), odnosno promijena na~ina kori{tenja ovih zemlji{ta,

6. uspostavljanje sistema kontrole plodnosti tla,
7. donošenje programa uređenja poljoprivrednog zemljišta (odvodnjavanje, navodnjavanje, komasacije i dr.),
8. uvođenje zemljišnog monitoringa, odnosno praćenje stanja i promjena na zemljištu i u zemljištu,
9. ostale mjere.

Ove mjere detaljnije se razrađuju Zakonom o poljoprivrednom zemljištu ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/98).

Program aktivnosti potreban za unapređenje gospodarenja poljoprivrednim zemljištem iz stava 2. tač. 2., 7. i 8. ovog člana na prijedlog federalnog ministra poljoprivrede, federalnog ministra pravde, federalnog ministra prostornog uređenja, direktora Federalnog zavoda za agropedologiju i direktora Federalne geodetske uprave donosi Vlada Federacije.

4. Mjere novčanih podrški u poljoprivredi

Član 28.

Mjere novčanih podrški u poljoprivredi su poticajna sredstva iz budžeta Federacije koja imaju za cilj podršku poljoprivrednoj proizvodnji i razvoju sela.

Mjere podrški u poljoprivredi provode se u skladu sa poljoprivrednom strategijom i ovim Zakonom do iznosa planiranih sredstava budžetom za te namjene za određenu fiskalnu godinu.

Izbor prioriteta za novčanu podršku korisnicima prava - poljoprivredim gazdinstvima, novčani iznosi za pojedine vrste poticaja i uvjeti koje moraju ispunjavati poljoprivredna gazdinstva da bi ostvarila poticaj, utvrđuje se Zakonom o novčanoj podršci u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, odnosno zakonima o novčanim podrškama u kantonima.

III. KORISNICI - KLIJENTI

Član 29.

Korisnici novčanih sredstava i drugih oblika podrške u poljoprivredi, odnosno klijenti (u daljnjem tekstu: korisnici - klijenti) mogu biti pravna lica sa sjedištem u Federaciji i fizička lica koja imaju prebivalište u Federaciji, a koja su registrirana za poljoprivrednu proizvodnju i upisana kao poljoprivredni proizvođači u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata, pod uvjetom da proizvode za tržište ili pružaju usluge na tržištu te ispunjavaju i druge uvjete koje propisuje federalni ministar poljoprivrede posebnim propisima, a u skladu sa Zakonom o novčanoj podršci u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Korisnici - klijenti ostvaruju novčana sredstva na osnovu podnesenog zahtjeva i dužni su ih namjenski upotrebljavati.

Namjenska upotreba novčanih sredstava detaljnije se razrađuje u zakonima o novčanoj podršci Federaciji i kantonima.

Korisnik - klijent dužan je vratiti novčana sredstva dobivena na osnovu netačnih podataka i/ili ako dobivena sredstva nenamjenski utroži zajedno sa zateznim kamatama u visini koja je zakonom propisana u roku od 30 dana od dana donošenja rješenja kojim poljoprivredni inspektor naređuje korisniku - klijentu povrat sredstava.

U slučaju iz stava 4. ovog člana korisnik - klijent može podnijeti novi zahtjev za sticanje prava iz stava 1. ovog člana po isteku dvije godine računajući od dana povrata novčanih sredstava uključujući i zakonske zatezne kamate u cjelini, a na osnovu rješenja kojim je poljoprivredni inspektor naredio korisniku - klijentu povrat sredstava.

Korisnici - klijenti moraju ~uvati dokumentaciju na osnovu koje su ostvarili nov~ana sredstva, pet godina ra~unaju}i od dana dobivanja sredstava.

Federalno ministarstvo poljoprivrede u saradnji sa kantonalnim ministarstvima nadle`nim za poslove poljoprivrede vodi Registar klijenata u Federaciji.

Sve podatke upisane u Registar klijenata u Federaciji Federalno ministarstvo poljoprivrede du`no je dostaviti nadle`nom organu na nivou Bosne i Hercegovine s ciljem upisa u Centralni registar klijenata.

^lan 30.

Organizaciona jedinica za podr{ke

U cilju osiguranja postepenog prilago|avanja sistema pla}anja sa sistemom EU uspostaviti }e se posebna organizaciona jedinica za podr{ke u sastavu Federalnog ministarstva poljoprivrede koja }e operativno provoditi mjere tr`i{ne i strukturne politike i pla}anje nov~anih podr{ki.

Ova jedinica }e harmonizirati svoj rad i aktivno sara|ivati sa Upravom za harmonizaciju sistema pla}anja Bosne i Hercegovine, odnosno odgovaraju}om agencijom za poljoprivredna tr`i{ta, ruralni razvoj i pla}anja u Bosni i Hercegovini kada se bude formirala u skladu sa dr`avnim Zakonom o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju.

Federalni ministar poljoprivrede detaljnije propisuje sastav, organizaciju i zadatke organizacione jedinice iz stava 1. ovog ~lana.

IV. PORODI^NO POLJOPRIVREDNO GAZDINSTVO

^lan 31.

Porodi~no poljoprivredno gazdinstvo definirano ~lanom 3. ovog Zakona je osnovni oblik organiziranja u poljoprivredi.

U zavisnosti od svoje ekonomske snage porodi~no poljoprivredno gazdinstvo mo`e biti:

- a) komercijalno porodi~no poljoprivredno gazdinstvo,
- b) nekomercijalno porodi~no poljoprivredno gazdinstvo.

Porodi~na poljoprivredna gazdinstva imaju pravo na nov~ane podr{ke pod uvjetom da su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava.

^lan 32.

Komercijalna porodi~na poljoprivredna gazdinstva sa aspekta kori{tenja prava na nov~ane podr{ke razvrstavaju se u ciljne grupe prema sljede}im kriterijima:

1. kori{tena poljoprivredna povr{ina,
2. spolna i dobna struktura radno aktivnih u poljoprivredi (vlasni{tvo i upravljanje jednog ili vi{e ~lanova, odnosno zaposlenost ~lanova doma}instva na gazdinstvu),
3. vrsta poljoprivredne proizvodnje,
4. opremljenost kapitalnim sredstvima,
5. vrijednost godi{nje prodaje poljoprivrednih proizvoda,
6. dohodak gazdinstva.

Detaljniju razradu kriterija iz stava 1. ovog ~lana i klasifikaciju porodi~nih poljoprivrednih gazdinstava donosi federalni ministar poljoprivrede posebnim propisom.

V. POLJOPRIVREDNIK

^lan 33.

Poljoprivredniku definiranom u ~lanu 3. ovog Zakona poljoprivredna djelatnost mo`e biti jedino - glavno ili dopunsko zanimanje.

Poljoprivrednik koji proizvodi za tr`ište ili pru`a usluge na tr`ištu ima pravo na nov~ane podrške.

U cilju ostvarenja svojih prava na nov~ane podrške koje su određene Zakonom o nov~anoj podruci u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji kao i ostvarenja prava u skladu sa odredbama ovog Zakona, poljoprivrednik treba biti upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava i upisan u Registar klijenata te ispuniti i druge uvjete u skladu sa odredbama ovog Zakona nakon ~ega mu se izdaje iskaznica nosioca poljoprivrednog gazdinstva, odnosno poljoprivrednika.

Izgled i sadr`aj iskaznice nosioca poljoprivrednog gazdinstva, odnosno poljoprivrednika iz stava 3. ovog ~lana propisuje federalni ministar poljoprivrede posebnim propisom.

^lan 34.

Poljoprivrednik ima pravo na penzijsko i zdravstveno osiguranje u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Slu`bene novine Federacije BiH", br. 29/98 i 49/00) i Zakonom o zdravstvenom osiguranju ("Slu`bene novine Federacije BiH", br. 30/97 i 7/02).

Ukoliko ispunjava uvjete propisane zakonskim propisima iz stava 1. ovog ~lana, poljoprivrednik je du`an obavezno osigurati sebe i ~lanove porodi~nog doma}instva.

U slu~ajevima kada nisu obuhva}eni obaveznim penzijskim i invalidskim osiguranjem, poljoprivrednici mogu sebi i ~lanovima svoje porodice dobrovoljnim osiguranjem osigurati prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja pod uvjetima i obimu utvrđenim zakonskim propisima koji reguliraju ovu oblast.

VI. INSTITUCIONALNA PODR[KA

^lan 35.

Upravne organizacije za pru`anje usluga u poljoprivredi

Institucionalna podrška obuhvata djelovanje organa dr`avne, federalne i kantonalne uprave, jedinica lokalne samouprave, te razli~itih oblika stru~nog i interesnog povezivanja poljoprivrednih gazdinstava u oblasti poljoprivrede.

Upravne organizacije - zavodi i agencije za pru`anje usluga u poljoprivredi obavljaju stru~ne i upravne poslove koji se odnose na poljoprivredno-savjetodavnu slu`bu, uzgojno-seleksijski i reprodukcijski rad u sto~arstvu, sjemenarstvo i rasadni~arstvo, za{titu bilja, vinogradarstvo i vinarstvo, vo}arstvo, povr}arstvo, poljoprivredno zemlji{te i poljoprivrednu mehanizaciju, poljoprivredno knjigovodstvo i drugo.

Upravne organizacije iz stava 2. ovog ~lana osnivaju Vlada Federacije i vlade kantona posebnim zakonom.

^lan 36.

Agronomska komora

Radi o~uvanja, unapređenja i za{tite interesa poljoprivredne profesije diplomirani in`injeri poljoprivrede/agronomi udru`uju se u Agronomsku komoru Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agronomska komora).

Agronomska komora je samostalna profesionalna organizacija kojom rukovodi predsjednik Agronomske komore kojeg imenuje Skupština Agronomske komore.

Agronomska komora obavlja sljedeće poslove:

- osigurava uvjete za zadovoljenje stručnih potreba poljoprivrednih stručnjaka;
- organizira usaglašen nastup poljoprivrednih stručnjaka prema organima vlasti, institucijama i organizacijama u oblasti poljoprivrede,
- planira, prati i organizira stručno usavršavanje diplomiranih inženjera poljoprivrede/agronoma,
- pruža stručnu podršku u pripremi propisa u oblasti poljoprivrede,
- saraduje u postupku oblikovanja programa studijskog obrazovanja i stručnog usavršavanja,
- daje mišljenje Federalnom ministarstvu poljoprivrede u postupku registracije fizičkih i pravnih lica za obavljanje poslova privatne poljoprivredno-savjetodavne službe,
- učestvuje u radu Federalnog vijeća za poljoprivredu i ruralna područja i Vijeća za istraživanja u poljoprivredi i ruralnom području,
- obavlja i druge poslove utvrđene Statutom.

Član 37.

Statutom Agronomske komore u skladu sa zakonskim propisima bliže se uređuje organizacija, djelokrug rada, upravljanje i finansiranje, članstvo u Agronomskoj komori, kao i druga pitanja od značaja za rad Agronomske komore.

Saglasnost na Statut Agronomske komore daje Federalno ministarstvo poljoprivrede.

Član 38.

Poljoprivredna savjetodavna služba

Osnovna zadaća poljoprivredne savjetodavne službe je tehničko-tehnoško unapređenje porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i pružanje stručne pomoći poljoprivrednicima s ciljem povećanja dobiti od poljoprivredne djelatnosti i dodatnih djelatnosti na gazdinstvima.

Poljoprivredna savjetodavna djelatnost se obavlja kao javna i privatna poljoprivredna savjetodavna služba.

Do donošenja posebnog zakona o poljoprivrednim savjetodavnim službama javnu poljoprivrednu savjetodavnu službu koordiniraju Federalno ministarstvo poljoprivrede, a obavljati federalni zavodi za poljoprivredu, kantonalne poljoprivredne savjetodavne službe, kantonalni zavodi za poljoprivredu i nadležne općinske službe.

Javna poljoprivredna savjetodavna služba finansira se iz Budžeta Federacije, budžeta kantona i budžeta općina. Način finansiranja privatne poljoprivredne savjetodavne službe do donošenja posebnog zakona odredit će se propisom koji donosi federalni ministar poljoprivrede.

Privatnu poljoprivrednu savjetodavnu službu mogu obavljati fizička i pravna lica koja ispunjavaju uvjete koje propisuje federalni ministar poljoprivrede i uz prethodno pribavljeno mišljenje Agronomske komore.

Pravna i fizička lica koja ispunjavaju uvjete iz stava 5. ovog člana upisuju se u Registar privatnih poljoprivrednih stručnih službi koje vodi Federalno ministarstvo poljoprivrede.

Uputstvo o uvjetima, načinu upisa, vođenju i brisanju podataka iz registra privatnih poljoprivrednih stručnih službi donosi federalni ministar poljoprivrede.

Poljoprivredna savjetodavna djelatnost obuhvata:

1. davanje stručnih poljoprivrednih savjeta za konvencionalnu i organsku proizvodnju,
2. pružanje stručne pomoći poljoprivrednim gazdinstvima u realizaciji novih područja u poljoprivredi,

3. prikaz novih tehnologija i tehnika,
4. primjenu nau~nih dostignu}a u praksi,
5. izradu programa gospodarskog kori{tenja zemlji{ta,
6. osposobljavanje za vojenje knjigovodstva i izradu kalkulacija proizvodnje na porodi~nim poljoprivrednim gazdinstvima,
7. o~uvanje ekolo{ke ravnote`e,
8. unapre|enje seoskog turizma i dodatnih djelatnosti na gazdinstvu,
9. pomo} u osnivanju razli~itih oblika udru`ivanja poljoprivrednika,
10. usmjeravanje u razvoj sela i cjelokupno ruralno podru~je i drugo.

^lan 39.

Federalno ministarstvo poljoprivrede u skladu sa odredbama ~lana 38. stav 3. ovog Zakona obavlja sljede}e poslove:

- predla`e i provodi politiku u oblasti poljoprivrednih savjetodavnih slu`bi,
- izra|uje poljoprivrednu savjetodavnu strategiju za Federaciju;
- koordinira rad slu`bi i prati stanje u ovoj oblasti,
- utvr|uje i planira godi{nje savjetodavne programe i aktivnosti za Federaciju te prati njihovo provojenje i analizira u~inke,
- utvr|uje i razvija savjetodavne module koji uklju~uju program sticanja znanja,
- koordinira i prati rad me|unarodnih i doma}ih organizacija koje provode projekte iz oblasti poljoprivrednih savjetodavnih slu`bi,
- po potrebi obavlja i druge poslove vezane za koordinaciju rada javnih i privatnih poljoprivrednih savjetodavnih slu`bi.

Detaljna organizacija, zadaci i finansiranje poljoprivredne savjetodavne slu`be utvrdit }e se posebnim zakonom.

^lan 40.

Vije}e za istra`ivanje u poljoprivredi i ruralnom podru~ju

Za utvr|ivanje poljoprivredne politike i uvjeta finansiranja primijenjenih istra`ivanja u poljoprivredi Federalno ministarstvo poljoprivrede osniva Vije}e za istra`ivanja u poljoprivredi i ruralnom podru~ju (u daljnjem tekstu: Vije}e).

Vije}e ima 15 ~lanova i sa~injavaju ga predstavnici:

1. Federalnog ministarstva poljoprivrede (2 ~lana)
2. Visokih obrazovnih institucija i nau~no-stru~nih zavoda (5 ~lanova)
3. Poljoprivrednih gazdinstava (4 ~lana)
4. Agronomske komore (1 ~lan)
5. Privredne komore Federacije (1 ~lan)
6. Prera|iva~ke industrije (1 ~lan)

7. Udru`enja poljoprivrednika Federacije (1 ~lan).

Federalni ministar poljoprivrede donosi rje{enje kojim se imenuje Vije}e na period od ~etiri godine. ^lanovima Vije}a pripada naknada za rad a visinu naknade odre|uje federalni ministar poljoprivrede u skladu sa zakonskim propisima.

U postupku imenovanja Vije}a federalni ministar poljoprivrede vodi ra~una o spolnoj i dobnoj strukturi njegovih ~lanova.

Nov~ana sredstva za rad Vije}a osiguravaju se iz Bud`eta Federacije.

Vije}e radi i djeluje na osnovu donesenog Poslovnika o radu na koji saglasnost daje federalni ministar poljoprivrede.

^lan 41.

Za{tita i predstavljanje interesa poljoprivrednih gazdinstava

Unapre|enje, za{tita i predstavljanje interesa poljoprivrednih gazdinstava i poljoprivrednih proizvo|a~a ostvaruju se u udru`enjima i grupacijama koje se osnivaju u Privrednoj komori Federacije, kao i ostalim udru`enjima, asocijacijama i grupacijama koje osnivaju poljoprivredni proizvo|a~i i prerajiva~i na podru~ju Federacije, kantona i op}ina.

^lan 42.

Poljoprivredni informativni centar

Poljoprivredni informativni centar je informativni sistem Federalnog ministarstva poljoprivrede koji obavlja sljede}e poslove:

1. prikuplja i sistematizira podatke, informacije i propisane evidencije iz djelokruga organa dr`avne, federalne i kantonalne uprave, kao i jedinica lokalne samouprave, ustanova i sli~no, a koje su od va`nosti za poljoprivredu,
2. prikuplja tr`i{ne informacije u sektoru,
3. prikuplja, obra|uje podatke i informacije za potrebe obavje{tavanja o poljoprivredi koje ustanovljava federalni ministar poljoprivrede, odnosno nosioci poljoprivredne politike,
4. prikuplja i objavljuje op}e podatke i sve vrste informacija o poljoprivredi za javnu upotrebu,
5. razmjenjuje podatke i informacije sa nadle`nim inozemnim institucijama, ustanovama i slu`bama u poljoprivredi.

Poslovi Poljoprivrednog informativnog centra iz stava 1. ovog ~lana ne odnose se na poslove iz djelokruga Federalnog zavoda za statistiku.

^lan 43.

Federalno vije}e za poljoprivredu i ruralna podru~ja

Vlada Federacije osniva Federalno vije}e za poljoprivredu i ruralna podru~ja (u daljnjem tekstu: Vije}e za poljoprivredu) kao stru~no i savjetodavno tijelo Vlade Federacije.

Vije}e za poljoprivredu ima sljede}e obaveze:

1. prati izradu i provo|enje poljoprivredne strategije,
2. prati izradu i ocjenjuje zeleni izvje{taj o stanju u poljoprivredi,

3. daje mi{ljenje na prijedloge dr`avnih i federalnih propisa i me|unardnih sporazuma iz podru~ja poljoprivrede.

Vije}e za poljoprivredu ima 11 ~lanova i sa~injavaju ga predstavnici:

1. Agronomske komore (2 ~lana),
2. Federalnog zadru`nog saveza (1 ~lan),
3. Udru`enja poljoprivrednika (2 ~lana),
4. Visokih obrazovnih institucija i nau~no-stru~nih ustanova i zavoda koji se bave poljoprivredom, selom i ruralnim podru~jem (4 ~lana),
5. Privredne komore Federacije (2 ~lana).

^lanove Vije}a za poljoprivredu na prijedlog federalnog ministra poljoprivrede imenuje Vlada Federacije vode}i ra~una o spolnoj i dobnoj strukturi Vije}a.

Mandat ~lanova Vije}a za poljoprivredu je ~etiri godine.

Sredstva potrebna za rad Vije}a za poljoprivredu osiguravaju se u Bud`etu Federacije.

VII. OBAVJE[TAVANJE U POLJOPRIVREDI I VO\ENJE REGISTARA

^lan 44.

Registri i evidencije

Federalno ministarstvo poljoprivrede i kantonalna ministarstva nadle`na za poslove poljoprivrede, u skladu sa odredbama ovog Zakona, ustanovljavaju i vode sljede}e registre i evidencije:

1. Registar poljoprivrednih gazdinstava,
2. Registar klijenata,
3. Registar privatnih poljoprivrednih savjetodavnih slu`bi,
4. Registar trajnih nasada (vo}njaci, vinogradi i drugo),
5. Registar proizvo|a~a sjemena i sadnog materijala,
6. Registar proizvo|a~a duhana,
7. Registar proizvo|a~a `ivotinja,
8. Registar proizvo|a~a integralne proizvodnje,
9. Registar proizvo|a~a organske proizvodnje,
10. Evidencija o podsticajnim sredstvima u poljoprivredi,
11. Evidencija upotrebe poljoprivrednog zemlji{ta,
12. Evidencija podru~ja sa te`im uvjetima proizvodnje u poljoprivredi,

13. Pedološke osnove zemljišta.

Upis u registre i evidencije iz stava 1. ovog člana vrši se na osnovu uputstava koje donosi federalni ministar poljoprivrede.

Član 45.

Osim registara i evidencija navedenih u članu 44. stav 1. ovog Zakona Federalno ministarstvo poljoprivrede, odnosno upravne organizacije iz člana 35. stav 2. ovog Zakona mogu ustanoviti i voditi druge registre i evidencije, ako je to predviđeno ovim Zakonom ili drugim zakonima.

Osnovica za vođenje registara i evidencija te njihovih povezivanja je matični identifikacioni broj.

Član 46.

Upis u Registar poljoprivrednih gazdinstava

Poljoprivredna gazdinstva (privredna društva, zadruge, obrtnici, porodična poljoprivredna gazdinstava i poljoprivrednici) upisuju se u registre iz člana 44. stav 1. tačka 1. ovog Zakona pri Federalnom ministarstvu poljoprivrede, koje je dužno osigurati tehničko provođenje i funkcioniranje registara u cilju harmonizacije i integracije registara na državnom nivou.

Kantonalna ministarstvima nadležna za poslove poljoprivrede u saradnji sa opštinama prikupljaju potrebne podatke i pružaju stručnu pomoć obveznicima upisa u registre sa područja svog kantona i dostavljaju ih Federalnom ministarstvu poljoprivrede koje izdaje rješenje o upisu, odnosno rješenje kojim se odbija upis najkasnije u roku od 15 dana od dana uredno podnesenog zahtjeva za upis.

Propis o uvjetima, načinu upisa, obrascima, vođenju i brisanju podataka iz registara donosi federalni ministar poljoprivrede.

Propis iz stava 3. ovog člana mora biti usaglašen sa Odlukom o harmoniziranim registrima poljoprivrednih gazdinstava i klijenata u Bosni i Hercegovini.

Član 47.

Upis u Registar poljoprivrednih gazdinstava obavezan je za porodična poljoprivredna gazdinstava koja:

1. prodaju vlastite proizvode na tržištu,
2. podnose zahtjeve za novčane podrške i druge oblike potpore u poljoprivredi,
3. trebaju biti evidentirani u ostalim registrima iz ovog Zakona.

Prodaja iz stava 1. tačka 1. ovog člana odnosi se na:

- prodaju registriranim fizičkim i pravnim licima koja neposredno otkupljuju proizvode za preradu ili daljnju prodaju,
- direktnu prodaju.

Član 48.

Upis u Registar poljoprivrednih gazdinstava obavezan je i za pravna lica koja su registrirana za obavljanje poljoprivredne djelatnosti pri nadležnom sudu (privredna društva, zadruge) kao i obrtnike registrirane za obavljanje poljoprivredne djelatnosti pri nadležnom organu u slučajevima kada:

1. podnose zahtjeve za novčane podrške i druge oblike potpore u poljoprivredi,

2. trebaju biti evidentirani u ostalim registrima iz ovog Zakona.

^lan 49.

Registar klijenata

Klijentima, u smislu ovog Zakona, smatraju se fizi~ka i pravna lica koja `ele ostvariti pravo na podr{ke u poljoprivredi i ruralnom razvoju na teritoriji Federacije i koja se kao takva upisuju u Registar klijenata.

Podr{ke u poljoprivredi mogu dobiti samo lica koja su upisana u Registar klijenata.

Federalno ministarstvo poljoprivrede du`no je osigurati tehni~ko provo|enje i funkcioniranje Registra klijenata u cilju harmonizacije i integracije registara na dr`avnom nivou.

Propis o uvjetima, na~inu upisa, obrascima, vo|enju i brisanju podataka iz registara klijenata donosi federalni ministar poljoprivrede.

Propis iz stava 4. ovog ~lana mora biti usagla{en sa Odlukom o harmoniziranim registrima poljoprivrednih gazdinstava i klijenata u Bosni i Hercegovini.

^lan 50.

Poljoprivredno knjigovodstvo

Federalno ministarstvo poljoprivrede organizira sistem poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka (u daljnjem tekstu: poljoprivredno knjigovodstvo) za potrebe pra}enja promjena i nivoa poljoprivrednog dohotka poljoprivrednog gazdinstva, ocjene gospodarske uspje{nosti poljoprivredne proizvodnje i analize mjera poljoprivredne politike.

Federalno ministarstvo poljoprivrede odgovorno je za organizaciju poljoprivrednog knjigovodstva, a pru`anje stru~ne pomo}i u uspostavi poljoprivrednog knjigovodstva na porodi~nim poljoprivrednim gazdinstvima pru`aju ustanove i zavodi iz ~lana 35. ovog Zakona.

Vrstu, obim i na~in prikupljanja knjigovodstvenih podataka propisuje federalni ministar poljoprivrede.

^lan 51.

Anketa porodi~nih poljoprivrednih gazdinstava

Radi sistemskog pra}enja stanja i promjena socio-ekonomskih i regionalnih obilje`ja porodi~nih poljoprivrednih gazdinstava Federalno ministarstvo poljoprivrede, odnosno od njega ovla{teno pravno lice provodi svake godine anketu porodi~nih poljoprivrednih gazdinstava (u daljnjem tekstu: anketa).

Vrstu, obim i metodiku prikupljanja podataka iz stava 1. propisuje federalni ministar poljoprivrede, po prethodno pribavljenom mi{ljenju Federalnog zavoda za statistiku.

^lan 52.

Zeleni izvje{taj

Godi{nji izvje{taj o stanju poljoprivrede u prethodnoj kalendarskoj godini (u daljnjem tekstu: Zeleni izvje{taj) u saradnji sa kantonalnim ministarstvima nadle`nim za poslove poljoprivrede izra|uje Federalno ministarstvo poljoprivrede i dostavlja ga Vladi Federacije na utvr|ivanje najkasnije do 15. maja teku}e godine, a Vlada Federacije ga dostavlja na prihva}anje Parlamentu Federacije najkasnije do 30. juna teku}e godine.

Zeleni izvje{taj sadr`i ocjenu stanja i gospodarskog polo`aja poljoprivrede te prijedlog i na~in provo|enja mjera poljoprivredne politike za sljede}i period.

Federalno ministarstvo poljoprivrede poslove izrade Zelenog izvje{taja iz stava 1. ovog ~lana mo`e povjeriti stru~noj instituciji, odnosno ovla{tenom pravnom licu u skladu sa propisima koje donosi federalni ministar poljoprivrede.

Zeleni izvještaj objavljuje se u "Slu`benim novinama Federacije BiH".

VIII. UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR

^lan 53.

Upravni nadzor

Federalno ministarstvo poljoprivrede vr{i upravni nadzor nad provo|enjem ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona koji su ovim Zakonom stavljeni u nadle`nost Federacije kao i upravni nadzor nad institucijama, ustanovama i organizacijama u obavljanju poslova odre|enih ovim Zakonom, a koji predstavljaju vr{enje javnih ovla{tenja.

U vr{enju nadzora nad obavljanjem poslova u vr{enju javnih ovla{tenja iz stava 1. ovog ^lana Federalno ministarstvo poljoprivrede ostvaruje neposredan uvid i kontrolu u postupanju, vr{i pregled akata i dokumentacije koje donose institucije i upravne organizacije u vr{enju javnih ovla{tenja, daje instrukcije i smjernice za obavljanje poslova i tra`i podatke i obavje{tenja o obavljanju poslova u vr{enju javnih ovla{tenja.

Federalno ministarstvo poljoprivrede vr{i i nadzor nad kantonalnim organima uprave nadle`nim za poslove poljoprivrede u dijelu izvr{avanja federalne politike kao i provo|enja mjera u oblasti agrara koji su od zna~aja za cijelu Federaciju.

Upravni nadzor nad kantonalnim organima uprave i institucijama koje vr{e javna ovla{tenja vr{i se u `albenom postupku i putem ovla{tenja drugostepenog organa i po slu`benoj du`nosti.

Kantonalni organ uprave nadle`an za poslove poljoprivrede vr{i upravni nadzor nad provo|enjem ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona koji su ovim Zakonom stavljeni u nadle`nost kantona.

^lan 54.

Inspekcijski nadzor

Inspekcijski nadzor u provo|enju ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona vr{e federalne poljoprivredne inspekcije organizirane u Federalnoj upravi za inspekcijske poslove i kantonalne poljoprivredne inspekcije organizirane u kantonalnim upravama za inspekcijske poslove.

Inspekcijski nadzor vr{i se u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Slu`bene novine Federacije BiH", broj 35/05) i Zakonom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Slu`bene novine Federacije BiH", broj 69/05) - (u daljnjem tekstu: Zakon o inspekcijama).

^lan 55.

Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog Zakona neposredno vr{e federalni i kantonalni poljoprivredni inspektori kao dr`avni slu`benici sa posebnim ovla{tenjima i odgovornostima (u daljnjem tekstu: poljoprivredna inspekcija).

^lan 56.

Pored ovla{tenja i du`nosti odre|enih Zakonom o inspekcijama poljoprivredna inspekcija je ovla{tena i du`ana:

1. nadzirati provedbu i primjenu ovog Zakona i podzakonskih propisa donesenih na osnovu ovog Zakona,
2. vr{iti inspekcijski nadzor nad provo|enjem mjera tr`i{no-cjenovne politike,
3. nadzirati primjenu i provedbu zakonskih propisa koji se odnose na raspodjelu i kori{tenje nov~anih podr{ki u poljoprivredi, te utvr|ivati nezakonito dobivanje ili nenamjensku upotrebu sredstava za nov~ane podr{ke u poljoprivredi,

4. naređivati korisniku - klijentu povrat sredstava u slu~aju nezakonitog dobivanja sredstava ili nenamjenske upotrebe sredstava,
5. vr{iti inspekcijski nadzor nad radom upravnih organizacija - zavoda i agencija za pru`anje stru~nih usluga u poljoprivredi vezano za poslove koji se odnose na poljoprivredno-savjetodavnu slu`bu, uzgojno-seleksijski i reprodukcijski rad u sto~arstvu, sjemenarstvu i rasadni~arstvu, za{titu bilja, vinogradarstvo i vinarstvo, vo}arstvo, povr}arstvo, poljoprivredno zemlji{te i poljoprivrednu mehanizaciju, poljoprivredno knjigovodstvo i drugo,
6. vr{iti inspekcijski nadzor nad radom pravnih i fizi~kih lica koja vr{e privatnu poljoprivredno-savjetodavnu slu`bu,
7. vr{iti inspekcijski nadzor u cilju provjere podataka koje dostavljaju poljoprivredna gazdinstva prilikom upisa u registre poljoprivrednih gazdinstava, registre klijenata kao i registre privatnih poljoprivrednih savjetodavnih slu`bi i registre trajnih nasada,
8. podnositi zahtjev za pokretanje prekr{ajnog postupka zbog povrede odredaba ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega,
9. obavljati i druge inspekcijske poslove vezano za primjenu ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

^lan 57.

Poljoprivredna inspekcija u skladu sa odredbama ~lana 27. Zakona o inspekcijama donosi godi{nje programe rada i mjese~ne planove rada vr{enja inspekcijskih nadzora.

Pri izradi godi{njih programa i planova Federalna poljoprivredna inspekcija mora tra`iti mi{ljenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, a kantonalna poljoprivredna inspekcija mora tra`iti mi{ljenje kantonalnih ministarstava nadle`nih za poslove poljoprivrede.

Glavni federalni poljoprivredni inspektor mjese~no podnosi izvje{taj o izvr{enim inspekcijskim pregledima u oblasti poljoprivrede Federalnom ministarstvu poljoprivrede.

Glavni kantonalni poljoprivredni inspektori podnose mjese~ne izvje{taje kantonalnom ministarstvu nadle`nom za poslove poljoprivrede vezano za izvr{eni inspekcijski nadzor iz oblasti poljoprivrede.

^lan 58.

Na rje{enje federalnog poljoprivrednog inspektora o nalo`enim upravnim mjerama na osnovu ovog Zakona mo`e se ulo`iti `alba u roku od osam dana od dana prijema rje{enja.

O `albi rje{ava Federalno ministarstvo poljoprivrede.

@alba na rje{enje federalnog poljoprivrednog inspektora o upravnim mjerama ne odga|a izvr{enje tog rje{enja.

Odredbe st. od 1. do 3. ovog ~lana odnose se i na zaklju~ak federalnog inspektora protiv kojeg je dopu{tena `alba.

^lan 59.

Na rje{enje kantonalnog poljoprivrednog inspektora o nalo`enim upravnim mjerama, na osnovu ovog Zakona, mo`e se ulo`iti `alba u roku od osam dana od dana prijema rje{enja.

O `albi rje{ava direktor Federalne uprave za inspekcijske poslove.

@alba na rje{enje kantonalnog poljoprivrednog inspektora o upravnim mjerama ne odga|a izvr{enje tog rje{enja.

Odredbe st. od 1. do 3. ovog ~lana odnose se i na zaklju~ak kantonalnog inspektora protiv kojeg je dopu{tena `alba.

^lan 60.

@albu na rje{enje i zaklju~ak federalnog i kantonalnog poljoprivrednog inspektora, koji su doneseni u vr{enju inspekcijaskog nadzora u skladu sa odredbama ovog Zakona, nadle`ni drugostepeni organi navedeni u ~l. 58. i 59. ovog Zakona du`ni su rije{iti u roku od 15 dana od dana prijema `albe. Ovo rje{enje je kona~an upravni akt i protiv njega se mo`e pokrenuti upravni spor kod nadle`nog suda.

IX. KAZNENE ODREDBE

^lan 61.

Nov~anom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 15.000 KM kaznit }e se za prekr{aj pravno lice - korisnik- klijent (poljoprivredno gazdinstvo - privredno dru{tvo i zadruga) ako:

1. prilikom otkupa poljoprivrednih proizvoda ne otkupi ih po propisanim minimalno-otkupnim cijenama (~lan 9. stav 4.),
2. nenamjenski koristi dobivena nov~ana sredstva (~lan 29. stav 4.),
3. u namjeri da ostvari nov~ana sredstva i druge oblike podr{ke prema odredbama ovog Zakona prilikom podno{enja zahtjeva za upis u registar poljoprivrednih gazdinstva i registar klijenata da neta~ne podatke (~lan 44. stav 1. ta~. 1. i 2.),
4. ne omogu}i provo|enje nadzora nad poljoprivrednim inspektorima na na~in i u rokovima odre|enim odredbama Zakona o inspekcijama.

Nov~anom kaznom u iznosu od 500 KM do 2.000 KM kaznit }e se i odgovorno lice u pravnom licu za prekr{aj iz ovog ~lana.

^lan 62.

Nov~anom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 10.000 KM kaznit }e se za prekr{aj pravno lice - korisnik - klijent (poljoprivredno gazdinstvo - privredno dru{tvo i zadruga) ako:

1. ne ~uva dokumentaciju na osnovu koje su ostvarili pravo na nov~ane podr{ke u roku koji je propisan (~lan 29. stav 6. ovog Zakona).

Nov~anom kaznom u iznosu od 500 KM do 1.000 KM kaznit }e se i odgovorno lice u pravnom licu za prekr{aj iz ovog ~lana.

^lan 63.

Nov~anom kaznom u iznosu od 300 KM do 1.500 KM kaznit }e se za prekr{aj korisnik - klijent - fizi~ko lice kao nosilac porodi~nog poljoprivrednog gazdinstva i obrtnik ako:

1. u namjeri da ostvari nov~ana sredstva i druge oblike poticaja prema odredbama ovog Zakona prilikom podno{enja zahtjeva za upis u registre poljoprivrednih gazdinstva i registre klijenata da neta~ne podatke (~lan 44. stav 1. ta~. 1. i 2.),
2. nenamjenski koristi dobivena nov~ana sredstva (~lan 29. stav 4.),

3. ne ovlaštava isprave u skladu sa odredbama člana 29. stav 6. ovog Zakona,
4. ne omogućuje provođenje nadzora poljoprivrednog inspektora na način i u rokovima određenim odredbama Zakona o inspekcijama.

Član 64.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice koje obavlja poslove privatne savjetodavne poljoprivredne službe ako:

1. neovlašteno i bez upisa u registar iz člana 38. stav 5. ovog Zakona obavlja djelatnost privatne poljoprivredne savjetodavne službe,
2. ne omogućuje provođenje nadzora poljoprivrednog inspektora na način i u rokovima određenim odredbama Zakona o inspekcijama.

Novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 1.000 KM kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu za prekršaj iz ovog člana.

Član 65.

Novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 1.500 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice koje obavlja poslove privatne savjetodavne poljoprivredne službe ako:

1. neovlašteno i bez upisa u registar iz člana 38. stav 6. ovog Zakona obavlja djelatnost privatne poljoprivredne savjetodavne službe,
2. ne omogućuje provođenje nadzora poljoprivrednog inspektora na način i u rokovima određenim odredbama Zakona o inspekcijama.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 66.

Propise za koje donijet će se ovlaštena, na osnovu ovog Zakona, Vlada Federacije donijet će najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 67.

Propise za koje donijet će se ovlašten, na osnovu ovog Zakona, federalni ministar poljoprivrede donijet će najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 68.

Federalni ministar poljoprivrede donijet će rješenje o imenovanju Vijeća za istraživanja u poljoprivredi i ruralnom području na osnovu člana 40. stav 3. ovog Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 69.

Federalno ministarstvo poljoprivrede obavezno je uspostaviti Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata na osnovu člana 44. stav 1. tač. 1. i 2. ovog Zakona najkasnije u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 70.

Vlada Federacije osnovat }e Federalno vije }e za poljoprivredu i ruralna podru-ja u skladu sa ~lanom 43. stav 4. ovog Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

^lan 71.

Federalno ministarstvo poljoprivrede obavezno je organizirati sistem poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka iz ~lana 50. ovog Zakona kao i provo|enje ankete na porodi~nim poljoprivrednim gazdinstvima iz ~lana 51. ovog Zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

^lan 72.

Stupanjem na snagu ovog Zakona na teritoriji Federacije ostali zakonski i podzakonski propisi koji su se primjenjivali u oblasti poljoprivrede u Federaciji, a koji su u suprotnosti sa odredbama ovog Zakona, moraju se uskladiti najkasnije u roku od jedne godine ra~unaju }i od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Do zavr{etka postupka uskla|ivanja u slu~aju razli~itih rje{enja predvi|enih u drugim propisima iz oblasti poljoprivrede primjenjivat }e se odredbe ovog Zakona.

^lan 73.

Ovaj Zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Slu`benim novinama Federacije BiH".

Predsjedavaju }i
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Stjepan Kre{i}, s. r.

Predsjedavaju }i
Predstavni~kog doma
Parlamenta Federacije BiH
Safet Softi}, s. r.